

Labklājības ministrija

Skolas iela 28, Rīga, LV - 1331, tālr. 67021600, fakss 67276445, e-pasts lm@lm.gov.lv, www.lm.gov.lv

29. 09. 2017

Rīgā

Nr. 40-1-05/1606

Uz 26.08.2017. Nr. b/n

Biedrība "EAPN-Latvia"

Par ierosinājumiem nabadzības mazināšanai

Labklājības ministrija ir saņēmusi biedrības "EAPN-Latvia" š.g. 26.augusta vēstuli un pateicas par viedokli un priekšlikumiem saistībā ar nabadzības un ienākumu nevienlīdzības mazināšanu valstī.

Izvērtējot biedrības "EAPN-Latvia" vēstulē sniegtos ierosinājumus, Labklājības ministrija sniedz uz tiem atbildes:

- 1) "aktivizēt Labklājības ministrijas darbu ienākumu nevienlīdzības mazināšanā; realizēt katram iedzīvotājam korekti noteikti garantētu Eiropas cilvēka cienīgu dzīvi nodrošinošu ienākumu un ar nodokli neapliekamā ienākuma līmeni noteikt vismaz minimālās algas apjomā".

Labklājības ministrija informē, ka no šā gada spēkā stājušās **vairākas izmaiņas, kas pozitīvi ietekmē tieši visbiežāk nabadzības riskam pakļauto iedzīvotāju un iedzīvotāju ar zemiem ienākumiem situāciju:**

- 1) palielināta minimālā mēneša darba alga par 10 euro – līdz 380 euro mēnesī);
- 2) pilnveidots atbalsts ģimenēm ar bērniem, īpaši nabadzības riskam visbiežāk pakļautajām ģimenēm:

Mērķa grupa un atbalsta veids	Apmērs / atbalsts 2016. gadā	Apmērs / atbalsts 2017. gadā
Viena vecāka ģimenēm minimālais apmērs apgādnieka zaudējuma gadījumā	41,62 euro mēnesī	92,5 euro bērnam līdz 6 (ieskaitot) gadu vecumam; 111 euro līdz 23 gadiem (ieskaitot), ja māsās
Daudzbērnu ģimenēm ģimenes valsts pabalsts par ceturto un nākamajiem	34,14 euro mēnesī	50,07 euro mēnesī

bērniem		
<u>Vecākiem bērna kopšanas atvaļinājuma laikā</u> (līdz bērna 1,5 gadu vecumam) sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas par apdrošināšanu vecuma pensijas, invaliditātes un bezdarba gadījumā	Iemaksas no 142,29 <i>euro</i>	Iemaksas no 171 <i>euro</i>
<u>Tiesības uz vecāku pabalstu</u> gadījumos, ja darba tiesiskās attiecības ir bijušas grūtniecības vai dzemdību atvaļinājuma iestāšanās brīdī, bet beigušās dzemdību atvaļinājuma laikā	Nebija šādu tiesību	Noteiktas jaunas tiesības
<u>Valsts sociālā nodrošinājuma pabalsts</u> <u>apgādnieka zaudējuma gadījumā</u>	64,03 <i>euro</i> mēnesī	No 2017. gada 1.aprīļa: 92,50 <i>euro</i> mēnesī līdz 6 gadu vecumam, ieskaitot; 106,72 <i>euro</i> mēnesī līdz 6 gadu vecumam, ieskaitot, bērnam ar invaliditāti kopš bērnības; 111,00 <i>euro</i> mēnesī no 7 gadu vecuma.
<u>Ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem</u> valsts materiālais atbalsts adoptētājiem, audžuģimienēm un aizbildņiem, t.sk.:		
<u>Adoptētājam</u> , kurš adoptējis ārpusģimenes aprūpē esošu bērnu vecumā līdz trim gadiem, 10 kalendāra dienu atvaļinājums	Piešķirtais atvaļinājums netika apmaksāts nedz no darba devēja, nedz valsts puses	Piešķirto 10 kalendāra dienu atvaļinājumu apmaksā 80% apmērā no vidējās apdrošināšanas iemaksu algas
<u>Pabalsts aizbildnim</u>	45,53 <i>euro</i> mēnesī bērna uzturam neatkarīgi no bērna vecuma	95 <i>euro</i> mēnesī par bērna uzturēšanu līdz 6 (ieskaitot) gadu vecumam; 114 <i>euro</i> mēnesī par bērna uzturēšanu no 7 līdz 17 (ieskaitot) gadu vecumam
<u>Atlīdzība par adoptējamā bērna aprūpi</u>	49,80 <i>euro</i> mēnesī	171 <i>euro</i> mēnesī
<u>Bērna pirmsadopcijas aprūpes laikā</u> veiktās sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	Iemaksas no 71,14 <i>euro</i> ; Invaliditātes apdrošināšanas stāžā šo laiku neieskaitīja	Iemaksas no 171 <i>euro</i> ; Iemaksas veic arī invaliditātes apdrošināšanai

Vienlaicīgi Labklājības ministrija vēlas informēt par **darbu pie sociālās drošības sistēmas pilnveidošanas**. Atbilstoši Deklarācijā par Māra Kučinska vadītā Ministru kabineta iecerēto darbību noteiktajiem pasākumiem (94.; 101.; 103.), Labklājības ministrija ir sagatavojusi un 2017. gada 26. aprīlī Valsts kancelejā iesniegusi vidēja termiņa politikas plānošanas dokumentu „*Plāns minimālo ienākumu atbalsta sistēmas pilnveidošanai 2018.-2020. gadam*”

(turpmāk - plāns) (vēstule Nr. TA-20/40-1-01/69). Plāna ietvaros paredzēti konkrēti atbalsta pasākumi nabadzības un ienākumu nevienlīdzības riskiem visbiežāk pakļautajām sabiedrības grupām - ģimenēm ar bērniem un pensijas vecuma iedzīvotājiem. Plāns ietver 2019. gadā minimālo pensiju bāzes paaugstināšanu un valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta pārskatīšanu (pensijas vecumu sasniegušajiem) uz 94 *euro*. Līdz ar to minimālā vecuma pensija atkarībā no personas apdrošināšanas stāža paaugstinātos no 70,43 – 108,85 *euro* līdz 103,40 - 159,80 *euro*.

Plāns arī paredz no 2019. gada noteikt trūcīgas personas ienākumu līmeni 188 *euro* apmērā līdzšinējo 128,06 *euro* vietā, noteikt GMI (garantētā minimālā ienākuma) līmeni kā ½ no trūcīgas personas līmeņa 94 *euro* apmērā līdzšinējo 49,80 *euro* vietā, kā arī no 2020. gada paredz noteikt vienotu maznodrošinātās personas ienākumu līmeni valstī, lai iedzīvotājiem ar līdzīgiem ienākumiem sniegtu vienādas iespējas saņemt atbalstu.

Lai arī Plāns valdībā vēl nav ticis apstiprināts, daļa no Plānā ietvertajām iniciatīvām ir ietvertas 2018.gada valsts budžeta projektā un nabadzības riskam pakļautajām iedzīvotāju grupām tiks sniegts atbalsts, 2018.gadā novirzot papildus valsts budžeta finansējumu.

- 2) *“novērst subjektīvo faktoru pielietošanu un prasīt stingra standarta un objektīvu kritēriju ievērošanu atbildīgo amatpersonu darbībā”*.

Labklājības ministrija informē, ka saskaņā ar spēkā esošiem normatīviem¹ valsts tiešās pārvaldes iestādēs ik gadu tiek veikta nodarbināto (ierēdņu, darbinieku, amatpersonu) darba izpildes novērtēšana, pamatojoties uz konkrētiem darba izpildes rezultātiem un ieguldījuma kritērijiem.

- 3) *“aktivizēt sadarbību ar nevalstiskajām organizācijām, kuru darbībā ir iekļautas sociālās aizsardzības programmas”*.

Vēlamies uzsvērt, ka Labklājības ministrija vienmēr ir atvērta sadarbībai ar nevalstisko sektoru. Lai stiprinātu un attīstītu nevalstisko organizāciju sadarbību ar Labklājības ministriju, nevalstiskajām organizācijām ir iespēja ar Labklājības ministriju noslēgt vienošanos par sadarbību. Šī vienošanās dod iespēju nevalstiskajai organizācijai piedalīties rīcībpolitikas izstrādē un īstenošanā, kā arī aktīvi un kvalitatīvi līdzdarboties lēmumu pieņemšanas procesā un publisko pakalpojumu sniegšanā. Uz šo brīdi Labklājības ministrija ir noslēgusi 101 vienošanos ar NVO par turpmāko sadarbību, tai skaitā ar biedrību “EAPN-Latvia”. Vienlaicīgi Labklājības ministrija atgādina, ka biedrība “EAPN-Latvia” kopš tās dibināšanas 2013.gadā ir Sociālās iekļaušanas politikas koordinācijas komitejas (turpmāk – komiteja) sastāvā, kur ir iespēja ierosināt jautājumus iekļaušanai komitejas ikgadējā darba plānā, kā arī piedalīties diskusijās un sniegt priekšlikumus rīcībpolitikas pilnveidošanai.

¹ Ministru kabineta 2012.gada 10.jūlija noteikumi Nr.494 “Noteikumi par valsts tiešās pārvaldes iestādēs nodarbināto darba izpildes novērtēšanu”.